

Управління логістичним каналом у діяльності підприємств

Євгеній Осколок

*здобувач освітньої програми «Управління логістичною діяльністю»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: OskolokYV@krok.edu.ua*

Ганна Пазєєва

*кандидат економічних наук,
доцент, заступник завідувача кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: PazeevaA@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0002-6557-6890*

Актуальність теми полягає у тому, що сьогодні одну з ключових ролей у забезпеченні продукцією споживачів відіграє логістика. Саме вона займається управлінням матеріальними, фінансовими та інформаційними потоками підприємства. У зв'язку із постійною трансформацією логістики поглиблюється її розуміння та з'являються нові логістичні утворення, які потребують досліджень. Одним із таких утворень є логістичний канал.

Об'єктом дослідження є процеси управління логістичним каналом у діяльності підприємств.

Предметом дослідження є теоретико-методичні аспекти управління логістичним каналом у діяльності підприємств.

Метою цієї роботи є аналіз процесів управління логістичним каналом у науково-практичному середовищі та пропозиції для його покращення.

Для досягнення поставленої мети в роботі вирішили наступні завдання:

- проаналізували основні підходи до визначення поняття «логістичний канал»;
- визначили процеси управління логістичним каналом у розрізі діяльності підприємств;
- сформували пропозиції для покращення процесів управління логістичним каналом.

В процесі дослідження використовували такі наукові методи: порівняльного та системного аналізу для тлумачення поняття «логістичний канал», вміннями та навичками, мисленевого моделювання та аналогії для формування пропозицій для покращення процесів управління логістичним каналом.

Інформаційна база досліджень. Вагомий внесок у дослідження сфери управління логістичним каналом зробили такі вітчизняні вчені як Алькема В. Г., Волошин Р. В, Тридід О. М., Азаренкова Г. М., Мішина С. В., Борисенко І. І., Дудар Т. Г., Ларіна Р. Р., а також зарубіжний вчений – Гаджинский А. М. У їхніх наукових роботах розглянуто сутність та процеси управління логістичним каналом у діяльності підприємств. Джерелами дослідження є нормативно-правові акти, публічні монографії, статистичні дані державних органів та підприємств, наукові фахові публікації, які стосуються сфери досліджень функціонування логістичних каналів.

На першому етапі дослідження аналізували основні підходи до визначення поняття «логістичний канал» та його сутність у науковій літературі. Під час дослідження наукових джерел було визначено, що у науковців різні підходи до поняття «логістичний канал». Велика кількість тлумачень вказує на процес дослідження цієї сфери фахівцями, що репрезентують різні функціональні напрями діяльності. Наприклад, Тридід О. М., Азаренкова Г. М., Мішина С. В. та Борисенко І. І. розглядають логістичний канал, як певну зв'язку суб'єктів логістичної діяльності, Алькема В. Г. ж крім цього вказує на центральну роль у процесі доведені матеріального потоку саме виробника, який створює готову продукцію для споживача. Важливою відмінністю у визначеннях Тридіда О. М., Азаренкова Г. М., Мішина С. В., Борисенко І. І., Ларіної Р. Р., Дудар Т. Г., Волошина Р. В. та Алькеми В. Г. і Гаджинського А. М. є часткова впорядкована і впорядкована множина суб'єктів товароруку. Множина є частково впорядкованою до тих пір, поки не обрано конкретних учасників процесу просування матеріального потоку від виробника до споживача. Після визначення конкретних суб'єктів множина стає впорядкованою. Таким чином, у науці сформовано єдине розуміння того, що логістичний канал – це певна упорядкована множина, складовими якої є виробники, постачальники, споживачі, посередники, перевізники та інші учасники, що забезпечують рух, доведення матеріального, від виробника до кінцевого споживача. [1, с. 248-253; 2, с. 54-55;].

На другому етапі дослідження визначили процес логістичного каналу у розрізі діяльності підприємств. Для створення ефективного логістичного каналу важливо вміти ним управляти. Управління логістичним каналом – це комплекс підтримувальних та коригувальних заходів, які сприяють підвищенню ефективності діяльності логістичних каналів [4, с. 82-83]. Розглянемо основні функції процесу управління логістичним каналом: дослідження і вибір найбільш прийнятних посередників, контроль за діяльністю логістичних каналів, аналіз діяльності логістичних каналів, мотивація ефективної діяльності логістичних каналів, регулювання діяльності логістичних каналів. Функція дослідження і вибір найбільш прийнятних посередників має на меті вибір критеріїв для оцінення посередників та їх оцінку, яка в подальшому призведе до кінцевого вибору найкращого посередника з отриманого рейтингу. Контроль забезпечує проведення на належному рівні процесів та дозволяє своєчасно виявити і усунути наявні недоліки і проблеми, тим самим забезпечити ефективнішу діяльність логістичних каналів. Контроль за діяльністю логістичних каналів можна здійснювати тоді, коли є набір контрольних показників, що характеризують діяльність кожного каналу. Такий набір показників обмовлено в контрактах, що укладаються, між товаровиробником і посередниками. При здійсненні аналізу діяльності логістичних каналів попередньо встановлюються відхилення фактичних результатів діяльності посередника від запланованих, також слід з'ясувати причини, по яких ці відхилення були допущені. До основних таких мотивів, які сприяють функціонування ефективного логістичного каналу

належить: грошова винагорода, ресурсна підтримка та тісні партнерські стосунки. Функція регулювання передбачає можливість зниження ймовірності появи конфліктів та проблем у логістичних каналах і розробити механізм розгляду та усунення конфліктів. Значною мірою це досягається завдяки створенню і функціонуванню загальних погоджених та прописаних правил у рамках процесів та операцій на які спираються обидва учасника логістичного каналу [1, с. 248-253].

На завершальному етапі дослідження сформувавши пропозиції для покращення процесу управління логістичним каналом. З даною метою підприємству варто притримуватись стандарту ISO 9001:2015 Системи управління якістю. Система управління якістю на підприємствах, що ґрунтується на інтегральній парадигмі передбачає, перш за все, поєднання інформаційних потоків на підприємствах з елементами стратегічного і тактичного планування логістичної діяльності, що дозволяє ефективно реагувати на зміни зовнішнього середовища, коригуючи заходи з метою забезпечення економічної стійкості підприємства. Результатом цієї концепції буде підвищення рівня економічного потенціалу підприємства, оптимізація і раціоналізація всіх логістичних потоків, а також підвищення, насамперед, якості логістичних послуг. Організаційно-економічний механізм управління інтегрованою системою якості включає комплекс послідовних, взаємоузгоджених управлінських дій і заходів, які передбачають наліз і оптимізацію економічної діяльності підприємства, спираються на систему методів, моделей і методик, для досягнення раціонального економічного результату і відповідної якості, враховує особливості логістичних процесів підприємств різних організаційно-правових форм та сфери діяльності. Використання цього механізму забезпечує виконання шести правил логістики: вантаж – потрібний товар; якість – необхідної якості; кількість – необхідної кількості; час – повинний бути доставлений у потрібну годину; місце – у потрібне місце; витрати – з мінімальними витратами. Важливим для впровадження й становлення інтегральної парадигми управління якістю є постійний контроль за рухом всіх логістичних потоків на основі використання інноваційного програмного забезпечення.

Отже, логістичний канал є важливим логістичним утворенням, яке забезпечує процес товароруку та передбачає такі складові як: матеріальний, інформаційний та фінансовий потік. Для управління логістичним каналом важливим є опанування основних функцій: дослідження і вибір найбільш прийнятних посередників, контроль за діяльністю логістичних каналів, аналіз діяльності логістичних каналів, мотивація ефективної діяльності логістичних каналів, регулювання діяльності логістичних каналів. Для ефективного управління процесами логістичного каналу варто притримуватись стандарту ISO 9001:2015 Системи управління якістю, його парадигм та основних правил.

Ключові слова: логістичний канал; функції логістичного каналу; процеси управління логістичним каналом.

Список використаних джерел

1. Логістика. Навчальний посібник. О.М. Тридід, Г.М. Азаренкова, С.В. Мішина, І.І. Борисенко (2008, 566 с.).
2. Алькема В.Г. Теоретико-методологічні засади розвитку системи економічної безпеки логістичних утворень. Наукова доповідь / В.Г. Алькема / під. ред. д.е.н., проф. О.А. Кириченко. - К.: Університет економіки та права «КРОК», 2010.-55 с.
3. Ларіна Р. Р. Логістика : навчальний посібник / Р. Р. Ларіна. – Д. : ВІК, 2017. – 335 с.
4. Дудар Т. Г., Волошин Р. В. Основи логістики. Навч. посіб. -К.: Центр учбової літератури, 2018. - 176 с.
5. Гаджинский А. М. Логістика: Підручник. – 11-е вид., перероб. та доп. – М.: Видавництво торгова корпорація «Дашков та К», 2016. – 432с.